

University of Mumbai

No. Aff./Recog.I/Admission/ (2019-20)657 of 2019

C I R C U L A R:-

The Principals of the affiliated colleges in Arts, Science, Commerce and Co-ordinator, University sub centers (Thane and Ratnagiri) are hereby informed that the procedure for admission in Govt./Private/Aided/ Unaided/Minority colleges affiliated and university sub centers of this University is to be followed strictly in accordance with this office circular No. च.म./१८८/२००३ दिनांक १३ मे, २००३.

They are informed that the Admission process of F.Y.B.A, F.Y.B.Sc & F.Y.B.Com including F.Y.B.M.M., F.Y.B.S.W., F.Y.B.A In FT & NMP, F.Y.B.A.(In French Study), F.Y.B.A (In German Study), F.Y.Bachelor of Culinary Art, F.Y.B.A.M.A. (Integrated course in German studies), F.Y.B.M.S., F.Y.B.M.S-M.BA (5 Years Integrated course), F.Y.B.Com (Financial Market), F.Y.B.Com (Accounting & Finance), F.Y.B.Com (Banking & Issuance), F.Y.B.Com (Financial Management), F.Y.B.Com (Investment Management), F.Y.B.Com (Transport Management), F.Y.B.Com/B.M.S. (E.M.E.), F.Y.B.Sc (Information Technology), F.Y.B.Sc (Computer Science), F.Y.B.Sc (Hospitality Studies), F.Y.B.Sc (Microbiology), F.Y.B.Sc (Bio-Chemistry), F.Y.B.Sc (Bio-Technology), F.Y.B.Sc (Maritime H.S), F.Y.B.Sc (Nautical Science), F.Y.B.Sc (Forensic Science), F.Y.B.Sc (Home Science), F.Y.B.Sc (Aeronautics – Avionics and Mechanical), F.Y.B.Sc (Aviation), F.Y.B.Sc (Human Science), F.Y.B.Voc (T & H.M), F.Y.B.Voc (R.M), F.Y.B.Voc (F.M.& S), F.Y.B.Voc (R.E.M), F.Y.B.Voc (M.P), F.Y.B.Voc (M.L.T), F.Y.B.Voc (Green House Management), F.Y.B.Voc (Pharma Analytical Science), F.Y.B.Voc (Tourism and Travel Management), F.Y.B.Voc (Software Development), F.Y.B.Library Science courses for the Academic year 2019-20 is as delineated below:

Sale of Forms	:	Wednesday, the 29 th May, 2019 to Friday, the 7 th June, 2019 (on working days)
Open Online link and Submission of Pre Admission Online Enrolment forms	:	Wednesday, the 29 May, 2019 to Monday, the 10 th June, 2019
Submission of Admission form Alongwith printed copy of Pre-Admission Enrolment forms (Mandatory)	:	Friday, the 07 th June, 2019 to Thursday, the 13 th June, 2019 (upto 12.00 Noon) (on working days) (In house admission and Minority quota can be given during this period)
First Merit List Verification of Documents and payment of fees	:	Thursday, the 13 th June, 2019 (5.00 p.m.) : Friday, the 14 th June, 2019, Saturday, the 15 th June, 2019 and Monday, the 17 th June, 2019 (up to 4.30 pm) (on working days)

Second Merit List	:	Monday the 17th June 2019 (5.00 p.m.)
Verification of Documents	:	Tuesday, the 18th June, 2019 ,
and payment of fees	:	Tuesday, the 18th June, 2019 and Thursday, the 20th June, 2019 (up to 4.30 pm) (on working days)
Third & Final Merit List	:	Thursday, the 20th June, 2019 (5.00 p.m.)
Verification of Documents	:	Friday, the 21st June, 2019 ,
and payment of fees	:	Friday, the 21st June, 2019 and Monday, the 24th June, 2019 (up to 5.00 pm) (on working days)

Note:- Link for online application of pre-admission online Enrolment forms will be available from **29th May, 2019** on website:- mum.digitaluniversity.ac.

The Principals of the Affiliated College and Co-ordinators, sub centers Thane and Ratnagiri are hereby directed to strictly adhere to the schedule of admission.

Mumbai-400 032
28th May, 2019

(Dr. Ajay Deshmukh)
REGISTRAR

University of Mumbai

No. Aff./Recog.I/Admission/ (2019-20) /06 / of 2019

C I R C U L A R :-

The Principals of the affiliated colleges in Arts, Science, Commerce and Co-ordinator University sub center are hereby informed to follow the procedure of admission scrupulously.

1. The reservation for different reserved categories are as under % allocation seats:-

१) अनुसूचित जाती	: १३%
२) अनुसूचित जमाती	: ७ %
३) विमुक्त जाती (अ)	: ३ %
४) भटक्या जमाती (ब)	: २.५%
५) भटक्या जमाती (क)	: ३.५%
६) भटक्या जमाती (ड)	: २%
७) विमात्र	: २% शासन निर्णय विद्यापीठ परिपत्रक क्र. बीसीसी/२९/३३४/१९९७ दिनांक २५/०९/१९९७
८) इमाव	: १९%
९) मराठा समाजासह सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागासवर्ग (एसईबीसी)	: १६% शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-२०१९/प्र.क्र.२२/विशी-३, दिनांक ८ मार्च, २०१९
१०) खुल्या प्रवर्गातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक	: १०% शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-२०१९/प्र.क्र.२२/विशी-३, दिनांक ८ मार्च, २०१९
११) खुल्या प्रवर्गास	: शासन निर्णया प्रमाणे.
A) Women	: As per circular No aff/Recog./322 of 2000 dated 7 th September, 2000.
B) Physically Handicapped	: As per circular No. Special Cell/2/2008 dated 25 th January, 2008
१२) 3% Seats	: खालील संवर्गातील (परिपत्रक क्रमांक मान्यता/ संलग्नता/निर्देश/२२१, दिनांक ६.६.१९९८ प्रमाणे)

१. बदलून आलेले केंद्रीय/ राज्य शासकिय कर्मचारी/ अधिकारी यांचे पाल्य
२. संरक्षण दलातील आजी/ माजी सैनिकांचे पाल्य
३. राष्ट्रीय /राज्य पातळीवर क्रिडा व संस्कृतिक कार्यक्रमात विशेष नैपुण्य मिळवलेले विद्यार्थी
४. विधवा/ परित्यक्ता विद्यार्थिनी
५. स्वातंत्र सैनिकांचे पाल्य/ नातवंडे

१३) Two supernumerary seats for students from Jammu & Kashmir as per University Circular No. Aff/ICC/2012-13/22 dated 8th January, 2013

2. The Quota:-

Minority Colleges:-

अल्पसंख्यांक संस्थेमधील प्रवेशाबाबत सेंट झेविअर्स कॉलेज आणि महाराष्ट्र असोसिएशन ऑफ मायनॉरिटी एज्युकेशनल इन्स्टिटयुशन v/s मुंबई विद्यापीठ आणि स्टेट ऑफ महाराष्ट्र यांनी मा. उच्च न्यायालयात सादर केलेल्या याचिका क्र. १७२६/२००१ बाबत दिनांक १२/१०/२०१७ रोजी दिलेल्या निकालानुसार व परिपत्रक क्र. SPL.Cell/2018-19/03/2018 अनुसार प्रवेश प्रक्रिया राबवावी.

15% Management quota will be applicable to all the colleges including Minority Colleges, as per University Circular No. Spl.Cell/(68)/218/2005 dated 3rd June, 2005

1. **In house Students and Minority be admitted first as per practice** followed in the preceding years for admission to F.Y.B.A./ B.Sc./B. Com. Classes only.
2. Fees:- Strictly as prescribed by the University . Further fees be charged from Reserved category students as per circular no वि.क./भासशि(२४)/३६०/२००४ दिनांक २५ ऑगस्ट, २००४ and circular no वि.क./भासशि/पदवि/२/२०१३ दिनांक ७ जून, २०१३
3. No. College shall conduct its own CET test for admission to any course of University unless it is an autonomous college.

Further, they are requested to establish the Admission cell/ Committee Comprising of Senior Teaching Staff inclusive of representative of Reserved Category for smooth conduct of the admission process. **The vacant representative seats should be indicated on notice board** and to be converted as per the prescribed procedure.

The Colleges are further informed that they should report regarding merit list and overall admission process to the Deputy Registrar (Eligibility and Enrolment).

Mumbai- 32
28th May, 2019

(Dr. Ajay Deshmukh)
Registrar

मुंबई विद्यापीठ

क्र.वि.क./आयसीसी/२०१९-२०/३

दिनांक - 23 मे, २०१९

परिपत्रक :-

सर्व प्राचार्य/संचालक, संलग्नित अनुदानित व विनाअनुदानित कला, वाणिज्य, विज्ञान, विधी, शिक्षणशास्त्र, अभियांत्रिकी, व्यवस्थापन संस्था, औषधनिर्माणशास्त्र व वास्तुशास्त्र, इत्यादी महाविद्यालये (अल्पसंख्याक महाविद्यालये वगळून) आणि मान्यताप्राप्त पदव्युत्तर संस्था तसेच विद्यापीठातील विविध विभागांचे व संस्थांचे विभाग प्रमुख/संचालक, प्राचार्य/संचालक, स्वायत्त महाविद्यालये व संस्था यांना कळविण्यात येते की, शासन परिपत्रक क्र. संकिर्ण-२०१९/प्र.क्र. २२/विशि-३ दिनांक ८ मार्च, २०१९ नुसार उच्च व तंत्र शिक्षण विभागातर्गत येणा-या अल्पसंख्याक शैक्षणिक संस्थाखेरीज सर्व अकृषी विद्यापीठे व त्यांच्याशी संलग्नित असणारी सर्व अनुदानित व विनाअनुदानित महाविद्यालये व स्वायत्त महाविद्यालयामधील विविध अभ्यासक्रमाच्या प्रवेशाकरिता मराठा समाजासह सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास (एसईबीसी) वर्गास तसेच खुल्या प्रवर्गातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी अनुक्रमे १६ व १० टक्के जागा आरक्षित ठेवण्याबाबतचे शासन परिपत्रक सोबत जोडले आहे.

सर्व संबंधितांना सुचित करण्यात येते की, उपरोक्त शासन परिपत्रकानुसार शैक्षणिक संस्थामध्ये प्रवेशाकरिता मराठा समाजासह सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास (एसईबीसी) वर्गास तसेच खुल्या प्रवर्गातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी जागा आरक्षित ठेवण्याबाबतची कार्यवाही काटेकोरपणे करण्यात यावी.

उपरोक्त संदर्भाकित शासन परिपत्रक विद्यापीठाच्या www.mu.ac.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध असून त्यानुसार कार्यवाही करण्यात यावी.

(डॉ. अजय देशमुख)
कुलसचिव

माहिती व आवश्यक त्या कार्यवाहीसाठी -

सर्व प्राचार्य/संचालक, संलग्नित अनुदानित व विनाअनुदानित कला, वाणिज्य, विज्ञान, विधी, शिक्षणशास्त्र, अभियांत्रिकी, व्यवस्थापन संस्था, औषधनिर्माणशास्त्र व वास्तुशास्त्र, इत्यादी महाविद्यालये (अल्पसंख्याक महाविद्यालये वगळून) आणि मान्यताप्राप्त पदव्युत्तर संस्था तसेच विद्यापीठातील विविध विभागांचे व संस्थांचे विभाग प्रमुख/संचालक, प्राचार्य/संचालक, स्वायत्त महाविद्यालये व संस्था तसेच सर्व उपकुलसचिव, मुंबई विद्यापीठ.

(डॉ. अजय देशमुख)
कुलसचिव

महाराष्ट्र राज्यातील सर्व अकृषी विद्यापीठातील शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशाकरिता मराठा समाजासह सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास (एसईबीसी) वर्गास तसेच खुल्या प्रवर्गातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी जागा आरक्षित ठेवण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग
शासन परिपत्रक क्र. संकीर्ण-२०१९/प्र.क्र. २२/विशि-३
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक:- ८ मार्च, २०१९.

संदर्भ:-

- १) विधी व न्याय विभागाचा सन २०१८ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ६२, दि. ३० नोव्हेंबर, २०१८.
 - २) सामान्य प्रशासन विभाग शासन निर्णय क्र.राआधो-४०१९/प्र.क्र.३१/१६-अ, दि. १२ फेब्रुवारी, २०१९.
- प्रस्तावना:-

महाराष्ट्र राज्यातील सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास (एसईबीसी) नागरिकांच्या वर्गाच्या प्रगतीसाठी राज्यातील शैक्षणिक संस्थांमधील प्रवेशाकरिता जागांच्या आरक्षणासाठी आणि राज्याच्या नियंत्रणाखालील लोकसेवांमधील नियुक्त्यांच्या आणि पदांच्या आरक्षणासाठी आणि तत्संबंधित किंवा तदनुषंगिक बाबींची तरतुद करण्यासाठीचा अधिनियम उपरोक्त संदर्भ क्रमांक १ अन्वये महाराष्ट्र शासनाच्या दि. ३० नोव्हेंबर, २०१८ च्या राजपत्रामध्ये प्रसिध्द करण्यात आलेला आहे. सदर अधिनियमातील मुद्दा क्र. ४ (१) (क), अन्वये राज्यातील अनुदानित तसेच विनाअनुदानित शैक्षणिक संस्थांमधील प्रवेशाच्या एकूण १६% जागा मराठा समाजासह सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास (एसईबीसी) नागरिकांच्या प्रवर्गासाठी आरक्षित करण्यात आल्या आहेत.

तसेच संदर्भ क्रमांक २ च्या शासन निर्णयान्वये महाराष्ट्र राज्यातील खुल्या प्रवर्गातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी शासकीय सेवा व शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशाकरिता १०% जागा आरक्षित करण्याबाबत आदेश निर्गमित करण्यात आले आहेत. तसेच सदर शासन निर्णयातील मुद्दा क्र. ४ अन्वये शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशाबाबतचे आवश्यक आदेश सर्व संबंधित विभागांनी तात्काळ निर्गमित करण्याबाबत आदेशित करण्यात आले आहे.

सामान्य प्रशासन विभागाने उपरोक्त शासन निर्णयान्वये आदेशीत केल्यानुसार मराठा समाजासह सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास (एसईबीसी) वर्गास १६% जागा तसेच खुल्या प्रवर्गातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी १०% जागा महाराष्ट्र राज्यातील शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशाकरिता आरक्षित करण्याबाबत या विभागाच्या अधिनस्त असलेल्या सर्व सार्वजनिक अकृषी विद्यापीठांना निर्देश देण्याकरिता याबाबतचे शासन परिपत्रक निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन परिपत्रक:-

उपरोक्त संदर्भ क्रमांक १ व २ ला अनुसरून महाराष्ट्र राज्यातील सर्व सार्वजनिक अकृषी विद्यापीठातील शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशाकरिता मराठा समाजासह सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास (एसईबीसी) वर्गास १६% जागा तसेच खुल्या प्रवर्गातील आर्थिक दृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी १०% जागा आरक्षित ठेवण्यात याव्यात.

२. शासनाने निर्धारित केलेले शैक्षणिक संस्थांतील प्रवेशामधील सदर आरक्षण राज्यातील उच्च व तंत्र शिक्षण विभागातर्गत येणाऱ्या अल्पसंख्यांक शैक्षणिक संस्थाखेरीज सर्व अकृषी विद्यापीठे, अभिमत विद्यापीठे, विधी विद्यापीठे, स्वयं अर्थसहाय्यित विद्यापीठे, त्यांच्याशी संलग्नीत असणारी सर्व अनुदानित व विनाअनुदानित महाविद्यालये व स्वायत्त महाविद्यालये यांना लागू होईल. सदर आदेशाची प्रभावी अंमलबजावणी होईल हे पाहण्याची जबाबदारी संबंधित विद्यापीठांची राहिल.

३. शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशासाठी विद्यापीठांनी/संस्थांनी नियम / परिनियम तयार केले असतील आणि त्यामध्ये विविध सामाजिक घटकांचे आरक्षण दर्शविण्यात आले असेल तर या आरक्षणाच्या अनुषंगाने त्या नियमात/ परिनियमात संबंधितांनी विहित कार्यपद्धतीनुसार आवश्यक त्या सुधारणा तातडीने कराव्यात.

४. सर्व विद्यापीठांना सूचित करण्यात येते की, त्यांनी सदरचे परिपत्रक त्यांच्या अधिनस्त असलेल्या सर्व शैक्षणिक संस्थांच्या निदर्शनास आणून द्यावे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्रमांक २०१९०३०८१४४०३०९२०८ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

**SIDDHARTH
KHARAT**

Digitally signed by SIDDHARTH KHARAT
DN: cn=IN, st=Maharashtra,
2.5.4.20=68c65501243727bce63d954713c1ec2962a9ca9b90964317
0e56221c024, postalCode=400033, street=MANTRALAYA MUMBAI,
serialNumber=22c1b7c1413e77554a8e64cb60b741b6471605c32ac18b9
b51b2b018f6dc0b, ou=H AND TED, ou=GOVERNMENT OF
MAHARASHTRA, cn=SIDDHARTH KHARAT
Date: 2019.03.08 14:43:01 +0530

(सिद्धार्थ खरात)

सहसचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.

२. मा.मुख्यमंत्री यांचे अप्पर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

३. मा. मंत्री, उच्च व तंत्रशिक्षण यांचे विशेष कार्यअधिकारी, मंत्रालय, मुंबई.

४. मा. राज्यमंत्री, उच्च व तंत्रशिक्षण यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई

५. सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे स्वीय सहाय्यक.

६. सर्व अकृषी विद्यापीठांचे कुलगुरु/ कुलसचिव.

७. सर्व विधि विद्यापीठांचे कुलगुरु/ कुलसचिव.

८. सर्व स्वयं अर्थसहाय्यीत / अभिमत विद्यापीठांचे कुलगुरू/ कुलसचिव
९. संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
१०. संचालक, तंत्रशिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
११. सर्व विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण विभाग, महाराष्ट्र राज्य.
१२. सर्व विभागीय सहसंचालक, तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य.
१३. उप सचिव, (विशि) (मशि) (तांशि) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई
१४. उप सचिव (१६अ), सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१५. निवड नस्ती - कार्यासन विशि-३.

UNIVERSITY OF MUMBAI

Aff/Recog./ 322 of 2000

CIRCULAR

The Directors/Heads of the University Departments, Principals of the Affiliated Colleges and Heads of recognized Institutions are hereby informed that the Management Council at its meeting held on 3rd August, 2000 vide item No.6 considered the Government Resolution No.GEC-1000/(123/2000) Tanshi-1, Dated 17th April, 2000, received from the Under Secretary, Government of Maharashtra, Higher & Technical Education Department, Mantralaya, Mumbai (copy enclosed) and resolved as under :

"असा ठराव करण्यात आला की, महाराष्ट्र राज्यातील सर्व पारंपारिक विद्यापीठे व त्यांना संलग्नित असलेल्या महाविद्यालयांतील पदवी अभ्यासक्रमातील प्रवेशावरील महिलांसाठी ३०% आरक्षण ठरवण्याबाबत महाराष्ट्र शासन उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग यांनी कर्मांक जोईसी-१०००/(१२३/२०००)/तांशि-१, दिनांक १७ एप्रिल, २००० अन्वये निर्गमित केलेला शासन निर्णय स्वीकारण्यात यावा."

They are therefore requested to take necessary action as per the above mentioned resolution.

MUMBAI : 400 032
7th SEPTEMBER, 2000

for REGISTRAR

To,

The Directors/Heads of the University Departments, Principals of Affiliated Colleges and Heads of recognized Institutions.

No.Aff/Recog./ 322-A of 2000.

7th September, 2000.

A) Copy to :-

- 1) The Director, Board of College and University Development.
- 2) The Director, Institute of Distance Education.
- 3) The Librarian, University Library.
- 4) The Presiding Officer, College Tribunal.
- 5) The Controller of Examinations.

B) Copy to :-

- 1) The Assistant Director and the Project Officer,
Department of Adult & Continuing Education and Extension,
- 2) The Project Officer, Garware Institute of Career
Education and Development,

C) Copy to :-

- 1) The Deputy Registrars of University of Mumbai.
- 2) The Secretary, Board of Students' Welfare.
- 3) The Personal Assistants to (i) the Vice-Chancellor
(ii) the P. Vice-Chancellor and (iii) the Registrar.

(Record Section 10 copies)

for REGISTRAR

महाराष्ट्र राज्यातील सर्व पारंपारिक विद्यापीठे व त्यांना संलग्न असलेल्या महाविद्यालयांतील पदवी अभ्यासक्रमांकरिता महिलांसाठी ३० टक्के आरक्षण ठेवण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

शासन निर्णय क्र. जोईसी-१०००/[१२३/२०००]/तांशि-१

मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२

दिनांक: १७ एप्रिल, २०००

प्रस्तावना:-

भारताच्या संविधानात, स्त्री-पुरुष भेद न ठेवता समानतेचे तत्त्व हा नागरिकांचा मूलभूत हक्क मानण्यात आला आहे. तसेच महिलांच्या बाबतीतही घटनेत सकारात्मक धोरण स्विकारण्यात आले आहे. महिलांना पुरुषांच्या बरोबरीने संधी देणे अपेक्षित असले तरी विविध शिक्षण अभ्यासक्रमांकरिता स्त्रियांना समान संधी प्रत्यक्षात मिळत नाही. स्त्रियांच्या शैक्षणिक उन्नतीसाठी त्यादृष्टीने खरा प्रयत्न करणे आवश्यक आहे. त्यानुसार महिलांचे बलशालीकरण आणि समाजाच्या सर्व क्षेत्रांमध्ये महिलांचा सक्रिय सहभाग करून सर्वांगीण मानवी विकासाच्या विविध क्षेत्रांमध्ये सकारात्मक परिणाम घडवून आणण्यासाठी महिलांच्या शिक्षणाकडे जाणवपूर्वक लक्ष देणे आवश्यक आहे. ही बाब विचारात घेऊन शासन निर्णय दि. २३. ६. १९९४ अन्वये शासनाने महिलांना शासकीय नोकरीमध्ये ३० टक्के जागा आरक्षित ठेवल्या आहेत. यामागील खरा हेतू साध्य होण्याकरिता आता महिलांना पदवी अभ्यासक्रमांकरिता ३० टक्के आरक्षण ठेवणे आवश्यक आहे. त्यानुसार महाराष्ट्र राज्यात पदवी स्तरावरील सर्व अभ्यासक्रमांकरिता महिलांसाठी ३० टक्के आरक्षण ठेवण्याबाबत शासनाचा विचार होता.

शासन निर्णय:-

वरील सर्व वस्तुस्थिती विचारात घेऊन शासन आता असे आदेश देत आहे की, महाराष्ट्र राज्यातील सर्व पारंपारिक विद्यापीठे व त्यांना संलग्न असलेल्या सर्व शासकीय, अनुदानित व विनाअनुदानित महाविद्यालयांतील पदवी अभ्यासक्रमांच्या प्रवेशाकरिता महिलांसाठी ३० टक्के आरक्षण ठेवण्यात येत आहे.

सदरचे आरक्षण बिनराखीव व राखीव या दोन्ही प्रवर्गांसाठी लागू राहतील. जर बिनराखीव जागा १०० अंकांतील तर त्यापैकी ३० जागा महिलांकरिता आरक्षित राहतील.

तसेच सदरचे आरक्षण हे सध्या विविध सामाजिक प्रवर्गांकरिता विहित केलेल्या संविधानात्मक राखीव जागा अंतर्गत समांतर आरक्षण (Simultaneous Reservation) राहिले, उदाहरणार्थ जेतेकडे, सध्या संविधानातील तरतुदीनुसार शोषवर्ग अनुसूचित जातीच्या प्रवर्गात १३ टक्के जागा आरक्षित आहेत. त्यापैकी त्यातील ३० टक्के आरक्षण हे अनुसूचित जातीच्या प्रवर्गातील महिला उमेदवांकरिताच ठेवण्यात येईल व जर या

प्रवर्गातील विद्यार्थ्या

[कृ. मा. प.]

किमान

प्रवर्गातील किमान पात्रता असलेल्या महिला उमेदवार प्राप्त न झाल्यास त्या जागा अनुसूचित जातीच्या प्रवर्गातील पुरुष रक्षतिन भरण्यात येतील. म्हणजेच जर प्रवेशांकरिता एखाद्या विद्याशाखेसाठी प्रथम वर्षासाठी १०० जागा असतील तर त्यापैकी १२ जागा अनुसूचित जातीच्या प्रवर्गातील उमेदवारांकरिता सध्या असलेले आरक्षण विचारात घेऊन त्यापैकी २० टक्के म्हणजेच ४ जागा ह्या अनुसूचित जातीच्या प्रवर्गातील महिला उमेदवारांकरिता आरक्षित राहतील.

वर उल्लेखिलेल्या पद्धतीनेच इतर सर्व प्रवर्गांकरिताही सध्या असलेल्या आरक्षणांतर्गत महिलांना २० टक्के रमांतरपणे आरक्षण देण्यात येईल. तसेच ज्या पदवी अभ्यासक्रमांकरिता मूल्यभारीत व मुक्त जागांवर देण्यात येतात ह्या प्रवेशांतर्गत देखील २० टक्के आरक्षण महिलांकरिता देण्यात येईल.

सध्या सर्व तंत्र निकेतनांमध्ये पद्धतिका अभ्यासक्रमासाठी महिलांकरिता शासन निर्णय क्र. डब्ल्युबीपी-१०९५/१७१९/व्याम-५, दि. १७.१.१९९६ अन्वये ठेवलेल्या २५ टक्के आरक्षणात वाढ करून आता ते २० टक्के इतके करण्यात येत आहे.

सदरच्या आरक्षित जागांवर जर महिला उमेदवार उपलब्ध झाल्या नाहीत तर या रिक्त जागा ह्याच शैक्षणिक वर्षात पुरुष संक्षतिन भरण्यात येतील व या रिक्त जागांच्या त्या पुढील शैक्षणिक वर्षात अनुषेध घेता जाणार नाही.

वैद्यकीय शिक्षण विभाग आणि कृषि व पशुसंवर्धन विभागांतर्गत येणा-या सर्व पदवी अभ्यासक्रमांकरिता आदेश संबंधित विभागांकडून स्वतंत्रपणे निर्गमित करण्यात येतील.

सदरचे आरक्षणविषयक आदेश शैक्षणिक वर्ष सन २०००-२००१ पासून अमलात येतील.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,
सही

[प्र. ह. क्षीरसागर]

शासनाचे सहाय्यक

प्रति,

संचालक, तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

संचालक, उद्योगधंदे-संध्या-समन्वय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

कला संचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

ग्रंथालय संचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

सर्व विद्यापीठांचे कुलगुरु व कुलसचिव

सर्व सहसंचालक तंत्र शिक्षण / उच्च शिक्षण, विभागीय कार्यालये.

प्राचार्य, सर्व अभियांत्रिकी/तंत्रशास्त्र महाविद्यालये, तंत्र निकेतने व संस्था [तंत्र शिक्षण संचालकामार्फत]

प्राचार्य, सर्व वरिष्ठ महाविद्यालये [उच्च शिक्षण संचालकामार्फत]

मा. मुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,

मा. मंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण यांचे खाजगी सचिव,

मा. राज्यमंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण यांचे खाजगी सचिव,

मा. अपर मुख्य सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण यांचे स्वीय सहसचिव,

मह
शा
प्रवे
वि
रोह

संवि
उच्च
प्रशि
अनुसू

तील

मुंबई विद्यापीठ

क्रमांक संलग्नता / मान्यता / निदेश / २११ १९९८

संदर्भ :

१. विद्यापीठ परीपत्रक क्रमांक घ म / व्ही सी डी / २६८ दिनांक १५ जून, १९९६
२. विद्यापीठ परीपत्रक क्रमांक घ म / प्रवेश कक्षा / २१३ दिनांक १५ जून, १९९७
३. विद्यापीठ परीपत्रक क्रमांक घ म / प्रवेश कक्षा / २२३ दिनांक २३ जून, १९९७

ज्याअर्थी, विद्यापीठाने परिपत्रक क्रमांक घ म/प्रवेश कक्षा/२१३/१९९७ अन्वये कला, वाणिज्य व विज्ञान या शाखांच्या संलग्नित महाविद्यालयातील प्राचार्यांना प्रथम वर्ष कला, वाणिज्य व विज्ञान या शाखांच्या प्रवेशाबाबत निदेश देण्यात आले होते.

आणि ज्याअर्थी, वर नमूद केलेल्या परिपत्रकाद्वारे एकूण प्रवेशाच्या ३% जागा ह्या स्वालील संवर्गासाठी राखीव ठेवण्यासाठी रिक्त ठेवण्याबाबत निदेश देण्यात आले होते :-

१. बदलून आलेले केंद्रीय/राज्य शासकीय कर्मचारी/अधिकारी चांचे पाल्य
२. संरक्षण दलातील आजी/माजी सैनिकांचे पाल्य
३. राष्ट्रीय/राज्य पातळीवर क्रीडा व सांस्कृतिक कार्यक्रमांस विशेष नैपुण्य मिळविलेले विद्यार्थी
४. शारीरिकदृष्ट्या अपंग/विकलांग विद्यार्थी
५. विधवा/परित्यक्ता विद्यार्थिनी
६. स्वातंत्र्यसैनिकांचे पाल्य/नातवंडे

आणि ज्याअर्थी, ह्या जागा राखून ठेवण्यासाठी शासनातर्फे मा उच्च न्यायालयात विनंती उर्ज करण्यात आला होता.

आणि ज्याअर्थी, मुंबई उच्च न्यायालयाचे मुख्य न्यायमूर्ती श्री एम.बी.शाह व श्रीमती आर.पी.देसाई चांच्या स्वडपीठाने चाचिका क्रमांक ४६५ / ९७ च्या संदर्भात दि.१७ जून, १९९७ रोजी अंतरिम आदेश देण्यात आले होते.

आणि त्याअर्थी, मी. डॉ (श्रीमती) स्नेहलता शा. देशमुख, कुलगुरु, मुंबई विद्यापीठ, महाराष्ट्र विद्यापीठ कायदा १९९४, कलम १४(८) अन्वये, कला, वाणिज्य

व विज्ञान शाखांतील संलग्नित महाविद्यालयातील प्राचार्यांना मुंबई उच्च न्यायालयाचे मुख्य न्यायमूर्ती श्री. एम.बी.शाह व श्रीमती आर.पी.देसाई यांच्या खंडपीठाचे याचिका क्रमांक ४६५/९७ च्या संदर्भात दिनांक १७ जून, १९९७ रोजी दिलेल्या अंतरिम आदेशानुसार असे निदेश देते की, त्यांनी वर नमूद केलेल्या ३% जागा संबंधित संवर्गातून भरण्याची प्रक्रिया करावी.

मुंबई : ४०० ०३२.
६ जून, १९९८

सही/-
(डॉ.स्नेहलता शा. देशमुख)
कुलगुरू

प्रति,

प्राचार्य सर्व संलग्न शासकीय व अशासकीय कला, वाणिज्य व विज्ञान
महाविद्यालय

University of Mumbai

No.Aff/ICC/2012-13/22 of 2013

CIRCULAR:

All the Principals/Directors of the affiliated colleges/recognized institutions, the Directors/Heads of the University Departments/Institutions and all the Deputy Registrars of the Registrar's Office of the University of Mumbai are hereby informed that vide D.O. letter No.F.1-1/2012(SA-III) dated 1st October, 2012 of Prof. Ved Prakash, Vice-Chairman & Chairman (Actg.), University Grants Commission, New Delhi addressed to Hon'ble Vice-Chancellor informed about provision of two supernumerary seats for students from J & K in the Universities and colleges which are recognized under Section 2(f) and 12 (B) of the University Grants Commission Act for general courses (copy enclosed).

They are, therefore, requested by the direction of the Hon'ble Vice-Chancellor to take all the necessary steps for provision of two supernumerary seats for students from J & K in their respective Department/Institution/College for general courses.

MUMBAI - 400 032
8th January, 2013

[KUMAR-KHAIRE]
REGISTRAR

To

All the Principals/Directors of the affiliated colleges/recognized institutions, the Directors/Heads of the University Departments/Institutions and all the Deputy Registrars of the Registrar's Office.

Copy forwarded for information to:

1. The Director, Department of Students' Welfare
2. The Assistant Registrar, Enrolment/Eligibility Section
3. Record Section, University of Mumbai
4. E.S. to Vice-Chancellor
5. P.A. to Pro Vice-Chancellor
6. P.A. to Registrar
7. P.A. to Director, B.C.U.D.

IS/ECG/2012-13/27756

उच्च शिक्षण आयोग
जफर मार्ग, नई दिल्ली-110 002

UNIVERSITY GRANTS COMMISSION

ADUR SHAH ZAFAR MARG,
NEW DELHI-110 002

OFF. : (011) 23234019

: (011) 23236350

FAX : (011) 23239659

E-mail : cm@ugc.ac.in

प्रो. वेद प्रकाश
उपाध्यक्ष

Prof. Ved Prakash
Vice-Chairman
&
Chairman (Actg.)

D.O. No. F.1-1/2012 (SA-III)

October 1, 2012

all/5588
19/10/12

Dear Vice-Chancellor,

As you are aware, based on the recommendations of the Expert Group, the Department of Higher Education, Ministry of Human Resource Development, is implementing a Special Scholarship Scheme for Students from Jammu & Kashmir (J&K). The main objective of this scheme is to encourage students from J&K to pursue higher studies in institutions of higher learning located outside the State of J&K. We have been told that during the Inter-Ministerial Committee meeting held on 23rd August, 2012, it has been decided that these students may be accommodated by creating two seats under supernumerary quota across the institutions. Under this scheme, students from J&K, who secure admission in a recognized institution of higher learning, will be provided scholarship to cover tuition fees, hostel fees, cost of books and other incidental charges.

In view of the above, the aforesaid matter was taken up by the University Grants Commission in its meeting held on 6th September, 2012. After due deliberations, the Commission has accorded its approval for the provision of two seats under supernumerary quota in the universities and colleges and thus approved creation of two supernumerary seats in all institutions, which are recognized under Section 2(f) and 12 B of the UGC Act, for general courses.

In view of the above, you are requested to kindly take all necessary steps for provision of two supernumerary seats for students from J&K in your esteemed institution. May I also request you to ensure wider circulation of this letter to all the institutions under your jurisdiction besides making a special request to them for ready compliance.

With kind regards,

Yours sincerely,

(Ved Prakash)

The Vice-Chancellor
University of Mumbai
M.G. Road, Fort
Mumbai - 400 032

महाराष्ट्र शासन
सक्षम प्राधिकारी तथा प्रधान सचिव
अल्पसंख्याक विकास विभाग,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.

क्रमांक.अशैस-२००९/६३०/प्र.क्र.३९/२००९/का.१,

दिनांक :- २६ फेब्रुवारी, २००९.

अल्पसंख्याक दर्जाच्या मान्यतेचे प्रमाणपत्र

राजस्थानी सम्मेलन, सर्वोदय बालिका विद्यालय परिसर, स्वामी विवेकानंद रोड, मालाड (प), मुंबई या शैक्षणिक संस्थेने त्यांच्या संस्थेस भाषिक अल्पसंख्याक शैक्षणिक संस्था म्हणून दर्जाच्या मान्यतेचे प्रमाणपत्र मिळण्यासाठी दि.८.१२.२००८ रोजी अर्ज सादर केला होता. दि.१०.२.२००९ रोजी माझ्या समक्ष संबंधित संस्थेसोबत झालेल्या सुनावणी दरम्यान संस्थेच्या पदाधिकाऱ्यांनी केलेल्या सादरीकरणाच्या आधारे सदर संस्था ही अल्पसंख्याक विकास विभाग, शासन निर्णय, क्र.अशैस-२००८/प्र.क्र.१३३/२००८/का.१, दि.४ जुलै, २००८ अन्वये विहित करण्यात आलेल्या निकषांतर्गत राज्य शासनाने घोषित केलेल्या भाषिक (हिंदी) अल्पसंख्याकामधील व्यक्तींकडून अथवा व्यक्तींच्या समुदायाकडून स्थापित व संचालित करण्यात येत असल्याबाबत माझे समाधान झाले आहे. परिणामतः सदर संस्था ही भाषिक (हिंदी) अल्पसंख्याक शैक्षणिक संस्था असल्याचे याद्वारे घोषित करण्यात येत आहे.

हे प्रमाणपत्र केवळ महाराष्ट्र राज्यापुरते लागू असेल. सदर संस्थेस प्रदान करण्यात आलेला भाषिक अल्पसंख्याक दर्जा हा संस्था संचालित करत असलेल्या सर्व शैक्षणिक शाखांना लागू राहील.

उपरोल्लेखित शैक्षणिक संस्थेस याद्वारे प्रदान करण्यात आलेला भाषिक अल्पसंख्याक दर्जा हा शैक्षणिक वर्ष २००८-०९ पासून विधिग्राह्य असेल. संबंधित संस्थेने अल्पसंख्याक विकास विभाग, शासन निर्णय, क्र.अशैस-२००८/प्र.क्र.१३३/२००८/का.१, दि.४ जुलै, २००८ अन्वये विहित करण्यात आलेल्या निकष व अटीची सातत्याने व विनिर्देशपूर्वक पूर्तता करणे बंधनकारक राहील.

टी. एफ. थेंकेकरा

(टी. एफ. थेंकेकरा)

सक्षम प्राधिकारी तथा प्रधान सचिव
अल्पसंख्याक विकास विभाग, महाराष्ट्र शासन
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.